

[Domov](#) > ... > [Družinske Zadeve In Dedovanje](#) > [Dedovanje](#) > [Omejitve Dedovanja – Posebna Pravila](#) > [France](#)

Omejitve dedovanja – posebna pravila

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Francija

1 Ali po pravu te države članice obstajajo posebna pravila, ki iz gospodarskih, družinskih ali socialnih razlogov določajo omejitve, ki se nanašajo ali vplivajo na dedovanje nepremičnin, določenih podjetij ali drugih posebnih kategorij premoženja, ki se nahajajo v tej državi članici?

V Franciji obstajajo posebna pravila, ki odstopajo od splošnega dednega prava v zvezi z dednim redom (*dévolution successorale*) (1) in delitvijo dediščine (*partage successoral*) (2).

1. Posebna pravila o dednem redu

Dedni red je mehanizem, s katerim se določijo osebe, ki bodo dedovale zapuščino zapustnika.

V francoski zakonodaji in sodni praksi so določena posebna pravila o dednem redu, da bi se upoštevala posebna narava nekaterih vrst premoženja. Uporabljajo se za naslednje vrste premoženja:

Družinska dediščina

Posebna pravila v zvezi z družinsko dediščino (*souvenirs de famille*) so bila vzpostavljena s sodno prakso.

Družinska dediščina so družinski predmeti, katerih vrednost je predvsem osebna in subjektivna, na primer pisma družini, portreti, pohištvo z družinskim grbom itd. To premoženje priča o družinski zgodovini in je zato čustvena in ne denarna zapuščina, zaradi njenega pomena za družino pa morajo biti pravila za njen prenos posebej oblikovana, zlasti da bi preprečili njeno razpršitev, zaradi katere bi izgubila družinsko razsežnost, ki je bistvo njene vrednosti. (Grimaldi, M., *Droit patrimonial de la famille*, Dalloz Action, 7. izdaja 2021/2022, št. 235.221).

V skladu s sodno prakso (glej zlasti [Première chambre civile \(prvi civilni oddelek\), 21. februar 1978, pritožba št. 76-10.561, objavljena v biltenu](#)), za to premoženje ne veljajo pravila o dednem redu in delitvi iz civilnega zakonika (*Code Civil*). Če torej med družinskimi člani ni boljšega dogovora ali oporočnega razpolaganja (*disposition testamentaire*) o nasprotnem, se lahko to premoženje da v hrambo družinskemu članu, za katerega sodišča menijo, da je za to najbolj usposobljen. Družinska dediščina se torej ne prenese na določenega družinskega člana, pač pa je dana v hrambo družinskemu članu, ki jo mora hraniti za druge člane.

Grobni prostori

Grobni prostor je mesto na pokopališču (grobica ali grob). Grobni prostori imajo posebno pomemben družinski namen, ki v skladu s francosko sodno prakso upravičuje odstopanje od splošnega dednega prava.

Zato se z odstopanjem od [člena 815 civilnega zakonika](#) grobni prostori nikoli ne smejo deliti, temveč se prenesejo na dediče in ostanejo trajna skupna lastnina (*indivision perpétuelle*). Dediči imajo kot skupni lastniki pravico, da so pokopani na grobnem prostoru, da so tam pokopani njihovi družinski člani in da nasprotujejo pokopu oseb, ki niso družinski člani osebe, ki je kupila prostor (*cessionnaire*).

Člen L. 111-1 zakonika o intelektualni lastnini (*code de la propriété intellectuelle*) določa, da avtorske pravice (*droit d'auteur*) zajemajo intelektualni in moralni vidik (npr. pravico prve objave dela, pravico poimenovanja dela, pravico spoštovanja dela itd.) ter premoženjski vidik (npr. pravico do nadomestila za objavo dela).

Zakonik o intelektualni lastnini vsebuje več posebnih pravil, ki odstopajo od običajnih pravil o dednem redu, da bi se zaščitile avtorske pravice.

Kar zadeva premoženjski vidik, člen L. 123-6 zakonika o intelektualni lastnini na primer določa, da ima preživeli zakonec poseben užitek, ki daje pravico uporabe (*usufruit spécial sur le droit d'exploitation*), ki je avtor ni uporabil. Pravni strokovnjaki menijo, da se ta posebni užitek pojasnjuje s predpostavko, da je preživeli zakonec s skrbnostjo prispeval k okolju, ki je omogočalo ustvarjanje intelektualnih del, in da ga je zato zakonito nagraditi z dodelitvijo pravice do uživanja rezultatov tega ustvarjanja. (Grimaldi, M., *Droit patrimonial de la famille*, Dalloz Action, 7. izdaja 2021/2022, št. 235.201).

Kar zadeva intelektualni in moralni vidik, člen L. 121-2 zakonika o intelektualni lastnini določa, da po avtorjevi smrti pravico objave avtorjevih del posthumno izvršuje/-jo izvršitelj/-i oporoke (*exécuteurs testamentaires*), ki ga/jih avtor določi za časa svojega življenja. V odsotnosti izvršiteljev ali po njihovi smrti in če avtor ni določil drugače, to pravico izvršujejo po naslednjem vrstnem redu: potomci, zakonec, zoper katerega ni pravnomočne odločbe o prenehanju življenjske skupnosti (*jugement passé en force de chose jugée de séparation de corps*) in ki ni sklenil nove zakonske zveze, dediči, razen potomcev, ki bodo z dedovanjem pridobili vso zapuščino ali del zapuščine, in univerzalni volilojemniki (*légataires universels*) ali obdarjenci (*donataires*) vse bodoče zapuščine". Vrstni red oseb iz tega člena se torej razlikuje od vrstnega reda iz člena 734 civilnega zakonika, ki določa vrstni red, po katerem dediči zapustnika dedujejo zapuščino.

Zakup kmetijskega zemljišča

Zakup kmetijskega zemljišča (*bail rural*) je pogodba o zakupu kmetijskega zemljišča ali stavb med lastnikom ali zakupodajalcem (*bailleur*) in najemnikom ali zakupnikom (*exploitant*) v zameno za najemnino. To omogoča, da so zemljišča ali stavbe na voljo za kmetijsko dejavnost.

Člen L. 411-34 zakonika o kmetijstvu in morskem ribištvu (*code rural et de la pêche maritime*) načeloma določa, da se zakup kmetijskega zemljišča nadaljuje v korist zakonca pokojnika, partnerja, s katerim sta sklenila registrirano partnersko skupnost (*pacte civil de solidarité*), ter prednikov in potomcev pokojnika, ki so sodelovali na kmetiji ali so v njej dejansko sodelovali v petih letih pred smrtjo.

To posebno pravilo je upravičeno zaradi posebne narave kmetovanja. Od splošnega prava odstopa v tem, da:

- sorodniki v stranski črti (tj. bratje in sestre), ki so dediči zapustnika po splošnem dednem pravu, ne morejo uveljavljati pravice do zakupa kmetijskega zemljišča,
- morajo osebe iz člena L. 411-34 zakonika o kmetijstvu in morskem ribištvu za uveljavljanje pravice do zakupa kmetijskega zemljišča pred smrtjo zapustnika dejansko sodelovati na kmetiji.

Posebna pravila za zaščito skupnega doma para

Določena so posebna pravila, ki zakoncu ali registriranemu partnerju preprečujejo, da bi skupni dom podedoval skupaj z drugimi dediči pokojnika. S temi pravili, ki so bila določena zaradi družinske narave doma, se ohranja življenjsko okolje preživelega zakonca ali, kar zadeva najem stanovanja (*baux d'habitation*), registriranega partnerja pokojnika.

Člen 1751 civilnega zakonika določa načelo skupne sosesesti (*cotitularité*) v zvezi z najemi stanovanj. Tako določa, da se za pravico do najema prostorov, ki niso niti poklicne niti poslovne narave, ki jih oba zakonca dejansko uporabljata kot svoj dom, ne glede na premoženjska razmerja med zakoncema in dogovor o nasprotnem, tudi če je bila najemna pogodba sklenjena pred sklenitvijo zakonske zveze ali registrirane partnerske skupnosti, če partnerja to skupaj zahtevata, šteje, da jo uživata oba zakonca ali registrirana partnerja.

Zadnji odstavek tega člena določa, da imata v primeru smrti enega od zakoncev ali registriranih partnerjev preživeli zakonec ali registrirani partner in skupni sosesestnik izključno pravico do tega najema, razen če se mu

izrecno odrečeta.

Če dom skupno pripada zakoncema ali pripada pokojnemu zakoncu, člen 764 civilnega zakonika določa, da ima zakonec, upravičen do dedovanja, ki je v domu ob smrti drugega zakonca dejansko prebival kot v svojem glavnem prebivališču, do svoje smrti pravico do prebivanja (*droit d'habitation*) v domu in pravico do uporabe pohištva (*droit d'usage sur le mobilier*). V nasprotju s pravilom, ki velja za najem stanovanj, se ta izjema uporablja samo za zakonce (in ne za pare v registriranih partnerskih skupnostih).

2. Posebna pravila o delitvi: prednostna dodelitev

Delitev zapuščine je zadnja faza ureditve dedovanja. Z njo se odpravlja skupna lastnina, saj se namreč vsakemu dediču dodelijo individualne pravice v zvezi s premoženjem, ki sestavlja zapuščino, ki se deli.

Za delitev zapuščine je načeloma treba določiti toliko sklopov, kolikor je dedičev, ki so skupaj upravičeni do deleža v njej (člen 827 civilnega zakonika). Načeloma so vsi sklopi enake vrednosti; če zaradi sestave zapuščine ni mogoče določiti sklopov enake vrednosti, se razlika nadomesti s plačilom za izenačitev deležev (*soulte*) (člen 826 civilnega zakonika).

Člen 830 civilnega zakonika določa, da si je treba pri oblikovanju in sestavi sklopov prizadevati, da bi se izognili delitvi gospodarskih enot in drugih zbirki sredstev, katerih vrednost bi se zaradi razdelitve zmanjšala.

Skupni dediči se lahko dogovorijo o načinu dodelitve posameznega sklopa. Če dogovora ne dosežejo, se sklopi dodelijo z naključnim žrebom.

Vendar so lahko nekatera sredstva iz naključnega žreba izključena in se lahko dediču dodelijo prednostno. Pravila torej določajo, da lahko preživeli zakonec ali kateri koli skupni dedič zahteva prednostno dodelitev (*attribution préférentielle*):

- katerega koli kmetijskega, trgovskega, industrijskega, obrtnega ali poklicnega podjetja, v katerem dejansko sodeluje ali je sodeloval (člen 831 civilnega zakonika). Ta prednostna dodelitev se uporablja po pravu za vsako kmetijo, ki ne presega mej površine, določenih z odlokom državnega sveta, razen če je sodišče odredilo, da ostane v skupni lasti (člen 832 civilnega zakonika). To je odvisno od končne odločitve sodišča, ki vsebinsko odloča o zadevi v drugih zadevah;
- lastništva ali pravice do najema prostorov, ki jih dejansko uporablja kot svoj dom, če je tam prebival ob smrti zapustnika, in pohištva v njem ter zapustnikovega vozila, če ga potrebuje za izpolnjevanje dnevniških potreb (člen 831(2), točka 1, civilnega zakonika). Ta prednostna dodelitev se uporablja po zakonu (člen 831(3) civilnega zakonika);
- lastništva ali pravice do najema poslovnih prostorov, ki se dejansko uporabljajo pri opravljanju poslovne dejavnosti, ter premičnih predmetov, potrebnih za to dejavnost (člen 831(2), točka 2, civilnega zakonika). Prednostna dodelitev je odvisna od končne odločitve sodišča, ki vsebinsko odloča o zadevi;
- vseh premičnih predmetov, potrebnih za uporabo kmetijskega zemljišča (*exploitation d'un bien rural*), ki ga je zapustnik obdeloval kot kmet ali delni zakupnik, če se zakup nadaljuje v korist prosilca ali če se prosilcu odobri nov zakup (člen 831(2), točka 3, civilnega zakonika). Prednostna dodelitev je odvisna od končne odločitve sodišča, ki vsebinsko odloča o zadevi.

V vseh primerih, tudi kadar se prednostna dodelitev uporablja po zakonu, ni nikoli samodejna. To pomeni, da jo mora vedno zahtevati preživeli zakonec ali dedič, ki želi biti do nje upravičen.

2 Ali se po pravu te države članice ta posebna pravila uporabljajo za dedovanje navedenega premoženja ne glede na pravo, ki se uporablja za dedovanje?

Od pravil o dednem redu, ki odstopajo od zgoraj navedenega splošnega prava, se ne glede na pravo, ki se uporablja za dedovanje, uporabljata sama dva sklopa:

- pravila o prednostni dodelitvi. Kasacijsko sodišče (*Cour de cassation*) je razsodilo, da so pravila o prednostni dodelitvi zaradi svojega gospodarskega in družbenega namena prevladujoče obvezne določbe, tako da se uporabljajo tiste, ki jih določa pravo kraja, v katerem je nepremičnina. (*Première chambre civile*)

(prvi civilni oddelek), 10. oktober 2012, pritožba št. 11-18.345, objavljena v biltenu);

- pravila o moralnih pravicah avtorjev (*droit moral des auteurs*). Kasacijsko sodišče je torej navedlo, da so pravila, ki določajo, da ima oseba, ki je avtor književnega ali umetniškega dela, v Franciji moralno pravico, določeno v svojo korist, zakoni, ki se obvezno uporabljajo (*Première chambre civile* (prvi civilni oddelek), 28. maj 1991, pritožbi št. 89-19.522 in 89-19.725, objavljeni v biltenu).

3 Ali po pravu te države članice obstajajo posebni postopki za zagotavljanje skladnosti z navedenimi posebnimi pravili?

V nacionalni zakonodaji ni posebnih postopkov za zagotavljanje skladnosti z navedenimi posebnimi določbami.

■ Zadnja posodobitev: 20/11/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.